

Vergaderjaar 2017–2018

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 520

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 maart 2018

Op verzoek van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 9 februari jl. reageer ik in deze brief op het artikel «Sinterklaas moest dood» in De Telegraaf van 7 februari 2018 (Handelingen II 2017/18, nr. 49, item 5). Het artikel in de Telegraaf ziet op een bericht dat eind oktober 2017 door de voorman van de actiegroep «De Grauwe Eeuw» op Facebook is geplaatst.

De commissie heeft mij verzocht te reageren op het krantenartikel en daarbij de volgende vragen te beantwoorden:

- Waarom is er niet gekozen voor een zwaardere tenlastelegging?
- Waarom is er niet gekozen voor de toepassing van voorarrest?
- Kunt u een feitenrelaas geven van de verschillende handelingen (en op welk tijdstip deze plaatsvonden) van de betrokken actoren in deze zaak?
- Is er meer bekend over andere dreigementen van deze groepering?
- Wat is er bekend over het dreigingsniveau dat voortvloeit uit de geuite bedreigingen van deze groep?
- Is bekend of er andere overheidsorganisaties op dit moment samenwerken met deze groep?

In deze brief zal ik ingaan op de door de commissie opgeworpen vragen. Het Openbaar Ministerie (hierna: OM) heeft het proces-verbaal inmiddels van de politie ontvangen. De zaak is echter nog niet beoordeeld, waardoor van een tenlastelegging nog geen sprake is. Gelet op de feiten en omstandigheden lijkt er sprake te zijn van een verdenking wegens opruiing (het aanzetten tot iets ongeoorloofds); dat is een strafbaar feit waarvoor maximaal 5 jaar gevangenisstraf of een geldboete van de 4e categorie opgelegd kan worden. Het OM onderzoekt of er ook aanknopingspunten zijn voor bedreiging.

Het OM heeft aangegeven dat, na het horen van de verdachte in kwestie, er – mede gelet op het feit dat hij geen relevante documentatie in zijn bezit had – geen grond was om hem voor te geleiden aan de rechter-

commissaris en de inbewaringstelling te vorderen. Voor wat betreft een eventuele vervolgingsbeslissing: op dit moment wordt door het OM Midden-Nederland onderzoek gedaan naar de verdenking van opruiing door de verdachte. Nu het een lopend onderzoek betreft, doe ik geen feitelijke mededelingen over dit onderzoek.

Met betrekking tot het uiten van andere dreigementen, is er bij de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (hierna: NCTV) één ander incident (dat ook in de media kwam) uit 2017 bekend waarbij een directeur-generaal van Rijkswaterstaat in intimiderende zin door de Grauwe Eeuw werd aangeschreven.¹ Er zijn verder geen andere incidenten bekend bij de NCTV.

Het veiligheidsbeeld rondom de intocht van Sinterklaas is lokaal en met de veiligheidspartners van de NCTV gemonitord. Waar nodig zijn (lokaal) maatregelen genomen om de veiligheid van de intocht te waarborgen. Naar aanleiding van de online oproep van de Grauwe Eeuw, zijn geen aanwijzingen bekend waaruit blijkt dat er een daadwerkelijke terroristische dreiging vanuit de hoek van de Grauwe Eeuw is geweest tijdens de Sinterklaasintocht in Dokkum op 18 november 2017 of op een ander moment rondom de periode van Sinterklaas. Er zijn op dit moment evenmin aanwijzingen dat leden van de groepering daadwerkelijk op mensen gericht geweld willen (gaan) gebruiken. Het normbeeld ten opzichte van de Grauwe Eeuw verandert daarom niet: de actiegroep De Grauwe Eeuw is sinds februari 2015 online en offline actief en strijdt landelijk tegen (beleefd) racisme en «koloniale verheerlijking» in Nederland. De actiegroep zegt «bewustzijn te willen creëren over racisme in Nederland».

De groepering is relatief klein in omvang. Het betreft een links-extremistische groepering die soms gebruik maakt van buitenwettelijke acties. Een enkele keer heeft deze actiegroep beelden beklad (in Hoorn in oktober 2016) of straatnaamborden gewijzigd waarbij zij stelde dat die het kolonialisme zouden verheerlijken. Verder vinden er op sociale media en via e-mail en brieven intimiderende acties plaats jegens (overheids-)organisaties, een pretpark zoals de Efteling en soms ook jegens personen.

Afgelopen week kwam de groepering opnieuw in de media nadat de groepering de laatste maanden actie voerde tegen poppodium TivoliVredenburg omdat daar een kinderfestival was georganiseerd met als thema «cowboys en indianen».²

Wat betreft de samenwerking met andere overheidsorganisaties kan ik melden dat de gemeente Utrecht in het verleden met actiegroep de Grauwe Eeuw heeft samengewerkt, in die zin dat de actiegroep deel uitmaakte van een werkgroep over straatnaamgeving. Dit was een brede werkgroep waarin alle mogelijke standpunten naar voren konden worden gebracht. Nadat in oktober 2017 de actiegroep het betreffende bericht op sociale media plaatste, heeft de gemeente Utrecht per direct de samen-

¹ Zie onder andere: «Actiegroep De Grauwe Eeuw geweerd uit straatnamen overleg gemeente Utrecht», <https://eenvandaaag.avrotros.nl/item/actiegroep-de-grauwe-eeuw-geweerd-uit-straatnamen-overleg-gemeente-utrecht/> 1 november 2017.

² «Actiegroep valt Tivoli aan wegens kinderfeest», <https://www.metronieuws.nl/nieuws/binnenland/2017/09/de-grauwe-eeuw-valt-tivoli-aan-wegens-kinderfeest>, 22 september 2017.

werking opgezegd. Op 31 oktober 2017 is de gemeenteraad hierover geïnformeerd. De gemeente Utrecht benadrukt dat men sindsdien op geen enkele wijze meer samenwerkt met de actiegroep.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus